

Τη είναι η Εκκλησία; (Παντελεήμων Τομάζος, Θεολόγος υπ. ΜΔΕ Δογματικής Θεολογίας)

/ [Πεμπτούσία](#)

Τι είναι η Εκκλησία? Ποιός ο ορισμός της? Η Εκκλησία όπως και η ζωή είναι δύσκολο να οριστούν διότι ότι ορίζεται περιορίζεται. Η Εκκλησία μόνο περιγράφεται δια της εικονολογικής γλώσσας, ως άμπελος, σώμα Χριστού, ποιμνιο λογικών προβάτων. Πολλές φορές, όταν ακούμε την λέξη εκκλησία, αυτόματα και μηχανικά έρχεται στον νού μας η εικόνα του κλήρου. Ενδόμυχα, συνειδητά ή ασυνείδητα ταυτίζουμε την εκκλησία με τους επισκόπους και τον κλήρο [1], ενώ παράλληλα δεχόμαστε έναν υποδεέστερο λαό υπό την κυριαρχική εξουσία των ιερέων, ή των «πρώτων». Όσοι δέχονται αυτές τις συγκεχυμένες απόψεις δεν συνειδητοποιούν ότι προέρχονται από την δυτική θεολογία και ότι είναι εντελώς μακριά από την ορθόδοξη μας παράδοση. Για την Ορθόδοξη παράδοση ο διαχωρισμός της μίας και αδιαίρετου εκκλησίας σε δύο τάξεις, αυτή του κλήρου και αυτή των λαϊκών, είναι αδιανόητος [2]. Την Εκκλησία δεν αποτελεί ούτε ο Κλήρος μόνος, ούτε ο λαός μόνος αλλά και οι δύο τάξεις βρίσκονται αρμονικά συνυφασμένες και συνηνωμένες σε ένα

σώμα με κεφαλή τον Κύριο Ιησού Χριστό [3].

Η Εκκλησία δεν είναι οργανισμός, σωματείο θρησκευόμενων, ομάδα ανθρώπων με μεταφυσικά ενδιαφέροντα, σέκτα εκλεκτών που θα χαίρονται στο απώτερο ή εγγύτερο μέλλον για την καταδίκη των κολασμένων, ούτε κοινωνικός σύλλογος με στόχο την κοινωνική ευδαιμονία και ευποιία. Η Εκκλησία είναι «η κοινωνία των λογικών και νοερών όντων με τον Θεό» [4], το σώμα των πιστών που αποδέχεται την θεότητα του Ιησού Χριστού από την Ναζαρετ. Ο άγιος Μάξιμος ο Ομολογητής γράφει ότι «η Εκκλησία είναι τύπος και εικόνα του Θεού, επειδή έχει το ίδιο με Αυτόν έργο» [5]. Όπως ο Θεός συγκροτεί και συνέχει όλα τα στοιχεία της φύσης και δημιουργεί έναν κόσμο πλήρους αρμονίας και απροσμέτρητου κάλλους, έτσι και η Εκκλησία ενώνει τους αμέτρητους και μυριάδες ανθρώπους υπό την βλέψη του Παντοδύναμου. Η ενότητα και η ειρήνη που προσφέρει ο Θεός βασίζονται στην πίστη. «Έτσι όλοι οι άνθρωποι ενώνονται και συμφύονται μέσα στην μία απλή και αδιαίρετη χάρη της πίστης» [6]. Η Εκκλησία είναι η ίδια η κοινωνία Θεού και ανθρώπου και όχι ένας θεσμός, ένα μέσον που οδηγεί στην μέθεξη του Θεού. Βεβαίως και η Εκκλησία έχει την θεσμική της πλευρά, αλλά δεν εξαντλείται ο ορισμός της σε αυτή.

Η Εκκλησία είναι μία καθολική και αποστολική, δηλαδή έχει της ρίζες της στις θεοφάνειες - αποκάλυψη της Αγίας Τριάδος. «Η Εκκλησία είναι η ίδια η δημιουργία» [7], που σημαίνει πως ο Θεός γνωρίζεται μόνον εντος της κτίσεως και της

ιστορίας, διότι εκεί αποκαλύπτεται. Ο άνθρωπος αδυνατεί να ξεπεράσει τα όρια της κτιστής του φύσης και να αναχθεί σε υπερκόσμιες και υπερουράνιες σφαίρες. Πρώτος ο Θεός κινείται προς τον κόσμο και έπειτα τα λογικά όντα κινούνται προς τον Θεό, δια του αυτεξουσίου τους. Εφόσον λοιπόν μία είναι η πραγματικότητα, μία είναι η δημιουργία, συνεπώς μία είναι και η Εκκλησία. Δεν είναι θεολογικά αποδεκτός, ο ισχυρισμός ότι υπάρχουν πολλές εκκλησίες που αντιλαμβάνονται τον ίδιο Θεό διαφορετικά. Η παραδοχή της υπάρξεων πολλών εκκλησιών δηλώνει την ύπαρξη πολλών πραγματικοτήτων, πράγμα ανόητο, δυσσεβές και άτοπο. Προτεραιότητα έχει πάντοτε η αλήθεια και όχι η νοηματοδότησή της, ή η ερμηνεία της. Μόνον εντός της Εκκλησίας υπάρχει σωτηρία, δηλαδή μόνο όταν ο άνθρωπος ζει τον εκκλησιαστικό τρόπο ζωής, σώζεται. Υπό αυτήν την έννοια κάποιος άνθρωπος ο οποίος δεν γνώρισε τον Χριστό, αλλά ζεί τον χριστιανικό αγαπητικό τρόπο ζωής, θα κριθεί σύμφωνα με την συνειδησή του και θα σωθεί.

Κάποιοι σύγχρονοι θεολογοί με πρόσχημα το ενδιαφέρον τους για την σωτηρία άπασας της οικουμένης, χαρακτηρίζουν Εκκλησίες τις εκτροπές από τον Χριστιανισμό (χιλιάδες προτεσταντικές παραφυάδες και ομολογίες, Ρωμαιοκαθολικισμός). Δεν δύνανται να κατανοήσουν το γεγονός, πως η Εκκλησία είναι η ίδια η πραγματικότητα - δημιουργία, η σχέση, κοινωνία Του Τριαδικού Θεού με τον άνθρωπο και όχι η παραδοχή κάποιου αφηρημένου, υπερβατικού, θείου και ιερού όντος, με το Οποίο καλούνται σε κοινωνία οι άνθρωποι, δια διαφορετικών δρόμων και τρόπων. Είναι αξιωσημέωτο να αναφερθεί πως η αποκλειστικότητα της αλήθειας ισούται με την παραδοχή της μίας μόνο Εκκλησίας. Όλες οι χριστιανικές ομολογίες έχουν μια στοιχειώδη θεσμική οργάνωση, αυτό δεν σημαίνει πως είναι και όλες τους «Εκκλησίες». Μόνο όσοι ταυτίζουν εκκλησία με τον κλήρο και γενικώς με την διοικούσα κυριαρχική (όχι χαρισματική) ιερωσύνη, οδηγούνται στην παραδοχή πολλών εκκλησιών.

Παραπομπές:

- 1. Χρ. Γιανναράς, Ενώτια στη θρησκεία3 , Εκδόσεις Ίκαρος, Αθήνα 2006, σελ. 107-108**
- 2. Ιω. Καρμίρης, Η εκκλησιολογία του Μεγάλου Βασιλείου, Αθήνα 1958, σελ. 17**
- 3. Ο.π.**
- 4. Ν. Ματσούκας, Δογματική και Συμβολική Θεολογία Γ', Ανακεφαλαίωση και Αγαθοτοποία, Έκθεση του οικουμενικού χαρακτήρα της χριστιανικής διδασκαλίας, { φιλοσοφική και θεολογική βιβλιοθήκη -34 }, εκδόσεις Πουρνάρας, Θεσσαλονίκη 2005, σελ. 260**
- 5. Μαξιμος Ομολογητής, Μυσταγωγία, PG 91, 664D**

6. Ο,π. 668 Α

7. Ο.π. σελ. 259